

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на шість місяців . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на шість місяців . . . 10 рублів
або 20 франків
Повсякденне число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ма серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редация, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Лидовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Режлямаці неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Аграрні заворушення
на Угорщині.

Стрейк робітників пільних в Угорщині прибирає чим-раз ширші розміри. З різних сторін надходять вісти, що місцеві робітники змовили ся, не ставати до жнив на лятифундіях. Правительство угорське старає ся вправді запобігти недостачі робітників спровадженням робучих сил із подальших комітатів гірських, іменно руских та словацких, але заходить питанє, чи ті сили вистануть та чи місцеві робітники допустять сторонніх до жнив? Для околиць ровенної Угорщини, наскрізь хліборобної, стрейк сей може мати необчислимі наслідки. Річні збори плодів рілних Угорщини представляють вартість 150 мільонів золотих. Сума поважна.

Угорські дневники присуджують причину стрейку виключно підмовам соціалістів угорських. Річ певна, що соціалісти не дармують і мають в тім ділі свою руку. Они спонукують робітників до стрейку. Але спонук, не то що причина. Дійсна причина лежить мабуть деінде. Вже саме слово «робітники пільні» вражає кожного мислячого. Як то? В хліборобній Угорщині, де подібно як у нас 70% людности віддає ся рілній господарці і з неї жие, знаходять ся робітники пільні і становлять окремий стан? Се неімовірно, хоч — на жаль — правдиве. Колишні зажиточні господарі на буйних альфельдських просторах, родовиті Маляри, зішли в останніх десятиках літ з становища господарів, а перемінились в халупників, загородників, комірників, зарібників, робітників, коротко кажучи — в пролетаріат, привязаний вправді ще до скиби, але засуджений шукати прожитку лише в роботі на лятифундіях магнатських, видержавлених понайбільше жидам. Такий то елемент стрейкує нині та мабуть не з розкоші а з нужди.

В ділі «Oesterreich in Wort und Bild» можна вичитати, що ще недавно селянин альфельдський належав до достатних людей. В него було своє поле, що живило єго з родиною. Справив він своє поле, то шукав за заробком в дворі і кінці я-кось сходили ся. Альфельдські поля продукують тютюн, кукурудзу і пшеницю на сотки мільонів золотих. Нині жизненість землі та сама і селянин альфельдський охочий до роботи, але змінили ся відносини посіданя. Більша власність земельна проковтнула меншу, а з господарів витворив ся робітничий пролетаріат. Часи передграхівські настають в Угорщині. Як колись в Італії оптимати стали виключними властителями землі, так і в Угорщині більша посілість видідичила в значній мірі меншу. Колишнім господарям стало тісно. Власної землі нема, а заробок на ланах ніякий. Словак чи Русин угорський, що жие в таких самих а може ще і гірших обставинах, утікає з краю до Америки, щоби не згинуть марно. Хлоп малярський робить иньший рахунок. Він, близний Пешту, наставляє ухо в ту сторону, звідки долітають слова зрозумілого для него комунізму. Він упоминає ся о свій грунт. Він каже до більшого властителя: «Земля, на котрій ти сидиш, моя. Ти мусиш мене удержати, бо ти забрав мені землю». В тих словах містить ся щось більше ніж виспа плата за роботу. І в тих то обставинах треба шукати дійсної причини заворушень аграрних на Угорщині. Угорські дневники дурять себе і прилюдну опінію, голосючи, що се локальні, хвилеві прояви, що се прояв ненаситних бажань угорського робітника. Ні! В Альфельді, як взагалі на Угорщині розсіла ся нужда між селянством, а не було в останніх літах прояви, щоби правительство заздальгидь пробовало запобігти тій нужді. Побіч заможної магнатерії збіднів нарід до такої крайности, що приміром в руских комітатах треба було сего року роздавати селя-

нам лятифундії гр. Шенборна. Сам монарх звернув недавно увагу правлячих сфер на «бідних Русинів».

А що робить правительство угорське? Оно висилає воєнні сили проти власних горожан. Чи се спосіб заради? Доси стрейкує 14.000 робітників пільних. Чи жандарми і військо злагождать їх нужду? Мабуть ні. Заробок піде в посторонні руки, той сам мізерний заробок, котрий становив яку-таку рубрику доходу в бюджеті альфельдського пролетарія. А що принесе зима? Боїмось, чи Угорщина, що за останніх 30 літ для двигнення промислу фабричного (переважно жидівського) жертвувала три мільярди, через занедбанє справ агрікультурних не стане ся розсадником аграрного комунізму?...

Черніївський процес.

(Конець.)

Сьвідок Ост. Григорій Филипів, літ 64, парох з Чернівца візнає під присягою: Дня 27 лютого був рано в дома до 8^{3/4}, потому поїхав до хорого, коло 9^{1/2} повернув домів і став на службу Божу. Коли виїжджав, жандармів вже не було. Дзвоненя не чув ніякого, бо вікна має подвійні і добре позамікані. Обжаловані добре ведуть ся. Не підписав веім сьвідоцтва моральности, бо не міг згодити ся на несправедливі уваги, які війт пописав деяким обжалованим. Колиби не був їхав до хорого, був би зараз о 8 годині правив Службу Божу. Дзвонить ся розлично; паламар старенький дає ся часто виручувати кому небудь. А нераз, як паламаря нема, той парох сам мусить задзвонити, або знов часом піде хтось такий дзвонити, що не уміє то парох також і тоді піде на дзвіницю.

Сьвідок Лапчук: Біленький жандарм (Подольський) відвернув ся від арештантів і пхнув з'ять разів в товпу. Сьвідок Цесельський видів також, як Подольський відвернув ся, скочив 5—6

Великодній дзвін.

Оповіданє О. Л. Гавриша.

I.

Весело піднялось весняне сонечко, а ще веселіше облило ласкавим промінєм білі хатки та садки, що ось-ось тільки почали вдягатись в зелене та пишне убранє. По селу гучно розлягало ся великоднє дзвоніннє і лунало аж ген-ген по широкому степу. Пташки, почувши тепло, стрепенулись, піднялись у гору і так любо щєбетали, мов би ї вони раділи, що настав великий день, дорогий кожному хрещеному чоловікови. Скрізь по селу застувотіли невеличкі візочки, а иньші люди йшли з вузликами в руках, де були осьвячені паски, поросята, крашанки та иньше. Це селяни повертались з церкви. І молоді, й старі, й діти — всі були одягнені в саму найкращу та найдорожшу одіж. По веіх вулицях і переулках чутно було тихий, веселій гомін:

— Слава Тобі, Господи, діждали сьвятого празника! — лунало з одного боку.

— Христос воскрес! — долітало з другого.

— Во істину воскрес! — чула ся відповідь.

І скрізь цілувались, мінялись крашанками і знову йшли далі. Нарешті дзвоніннє притихло трохи, певне і дзвонарі пішли, щоб розговоритись разом з людьми. Я теж поспішав до дому не менш других, бо сього дня сводівав ся привітати у себе товариша, що уже років три не бачились ми з ним, і сподіваннє моє не було марне: увійшовши в хату я справді застав свого жаданого гостя. Похристосувались ми з ним, подякував я йому, що справдив він свою обіцянку, тай сіли зараз за широкий стіл, убраний усякими навитками та найдками, щоб розговоритись по християнському звичаю. Та тільки не до їжі було нам, бо так і засинали один другого розпитками та запитаннями: хто як прожив, хто що зробив за ті три роки, що ми не тільки не бачились, а навіть і не писали один до другого. Утомившись балачкою, ми якомсь замовкли.

— А ну, правнучки славних Запорожців, — по чарці! — промовила весело сестра, підносячи нам по чарці заїканки. — Добра горілочка, це я настоювала і памятайте, що тільки задля вас, — додала вона далі.

Подякували ми молоду господиню тай взяли ся за чарки.

— Дай же, Боже, просьвяткувати нам сї сьвята яко мога веселіше! — промовив я, а від церкви тим часом залунало гучнє Великоднє дзвоніннє і так виразно, що мені здало ся ніби товариш мій здригнувсь і навіть аж поблід.

— Що з тобою, Павле? — скрикнув я трохи збентежено.

— Нічого, — зітхнувши промовив він і перехрестив ся. — Це згадав я; — почав казати він далі, один Великдень, який трапилось мені сьвяткувати ще в шкільні часи мого життя.

— А розкажи, будь ласка! — промовив я наливаючи йому другу чарку.

— Розкажіть, розкажіть, — підхопила сестра, — це певне щось цікаве.

Павло помовчав трохи, а далі підвів голову і промовив:

— Чи казати то й казати...

Але-ж треба мабуть перше познайомити вас з головним діячем мого оповідання — Іваном Гвоздиком. Це був високого росту хлопець, з чорними як смола кучерями, карими очима і блідим, ніби залаканим обличчєм. Школярі казали про його, як про чоловіка занадто неприємного до веіх, а про те не крились, що він учив ся краще ніж другі. Не буду розказувати

кроків взад і колов стоячих хлопів. Так само візнає свідок Падковський.

Свідок Свистяк видів як жандарм Паньків пхнув Стасюка, стоячого під лятарню, яких 6 кроків від канцелярії. Стало ся то вже тоді, коли арештовані перейшли.

Настуня Стефина зізнала: Она стояла спокійно, а один з жандармів прилетів до неї і хотів її заколоти, вже й багнет був приложив до руки, але она почала дуже просити ся, щоби мати милосердя над її дрібними діточками. То помогло. Так само говорила в слідстві, але слідчий судья, не хотів тому вірити, щоби жандарм забивав аж бабу. Свідок Анна Пасічна зізнала, що межі Стасюком а жандармом було 5—6 кроків. Один жандарм йшов з арештантами, два «різали людей», а четвертий вимахував шаблюю. Свід.: Марія Варголина, сестра вїїта, була в п'ятницю вечером з своїм мужем у Чапельського. Було там пять чужих господарів. Чубатинський сказав: «Завтра, як будуть жандарми, требаби задзвонити». А Скрипа сказав: «Та здадоби ся». Чапельський відповів: «Дайте спокій, бо буде нещасте». Нічого вже о тім при ній не говорено. Вїїтови не доносила о тім.

Всі інші свідки не зізнали нічого гідного уваги, хіба що жандарми не мали потреби колоти людей. Потім переслухано арештованих з початку а потому випущених Гаха, Пицькова, Грайду, Грицькова, Скробаха, Гавриляка і Шемрая. Всі они зізнають, що не знають, за що були арештовані і що ніхто з хлопів не хотів їх відбивати від жандармів. Не виділи они, що жандарми робили за їх плечима, але коли йдучий перед ними вахмайстер замахнувся шаблюю, то хлопи зараз розступили ся і перехід був широкій.

Відчитано протокол обдукції тїла Стасюка, що Стасюка проколото багнетом з зду, вістре перейшло на скрізь через селезінку і смерть наступила нагло.

Відчитано ще свідоктва моральности обжалованих і їх маєткових відносин. Дев'ятнадцятьом обжалованим виставив вїїт свідоктво без закидів, то і св'ящ. Филипів, парох, підписав. Прочих представив вїїт так: Дмитро Крулїняк, Олекса Дембович, легкодух, нероба, пняк, галабурдник а жие з маєткю жінки, Онуф. Семків, авантурник, Федь Кравець, тохи пняк і авантурник, Софія Борисова сварлива і авантурниця. Тих свідокत्व отець Филипів не підписав, бо такі уваги не годили ся з его совістю. Маєткові відносини мірні. На тім закінчено доводове поступоване.

Прокуратор заявив, що жадає, щоби kwestія, чи обжаловані допустили ся провини збіговиска (§ 283) була поставлена судиям яко е-вентуальне питане. Заявив також, що Дембовича і Штундера увільняє від обжалованя підмови до бунту а ограничує ся тільки на самім злочинї бунту. Присягим поставлено 71 питань. Питаня головні що до 20 обжалованих відносять ся до § 68 і 69 (бунт) і § 283 (збіговиска) § 5. ad 68—69 (вспіввина в бунті) і § 308 (ширене непокоячих вїїстий), питаня додаткові відносили ся до § 279, (збіговиска в ціли ударемнення уря-

дової чинности), § 283 (збіговиска і опір урядовій власті) і § 81 (публичне насилство).

Наступили послїдні виводи прокуратора і оборони. Прок. Гінде підніє, що народний органїзм вимагає скорої і скutoчної ради, щоби міг противстанути тим терпїням, яких дізнає він від нових струй. Вибори удовіднили, що ситуація ві всхідній Галичинї є грізна і небезпечна. Під окликом народної просвїти повстають різні товариства і читальні. А нинїшний процес, се їх наслідки. Схилено благородні наміри руского філантропа *Качковського основателя «Просвїти»* (цілковита несвїдомість про рускі справи. І дивуй сяже кому иньшому. — Ред.) учать в ній безправности під позором права (!?) розбуджують покусу на чуже майно. (Се вже більше як невіжество — Ред.). Радикалізм виперає з сердець народу навіть релїгію; а коли хулять, говорять, що то є «credo» радикалів; хто не хулить — сей кацап.

Виборчі експедиції складають ся днесь на правительство, яко на провокатора, а забуває ся, що хлоп є щирий, але темний, — чесний але простакуватий і для того всі теорії, повинні докладно, обширно і совістно ему пояснювати ся. Инакше перший — лучший оклик хотьби умірований, люд пїїме хібно і спровадить нещасте на других і на себе. Не ходить в тім процесї о розслід чи вибори були легальні або ні. Ту йде тільки о охорону подоптаного права, бо охорона та є доконечною, без права не дамо собі ради в нічїм. Розслідуємо ту справу замахів на честь і здорове, а не провину «катилярного» правительства, котре вислає жандармів арештувати вільних горожан, а коли удасть ся то й позабивати тих, котрих вибрано правиборцями.

По прокураторї забрав голос др. Олесницький. Говорив він, що виводи прокуратора зробили на нїм вражїне політичної промови на якимсь «соймику». Політики не хоче порушувати але наведе факти. Доводив проте обширно, і річево нестійности обжалованя, неоглядности і самоволї жандармів, виказав нелегальність при виборах, котрі слушно могли розжалити населене. Відпер всі закиди що до злочину бунту і публичного насилства і закінчив: «Наш нарід проливав кров часто за добру справу, готов єї ще й нинька для благородних цілий проливати. Але правительство най шанує ту кров, най не позволяє, щоби его органи свавільно єї проливали. Най засуд ващ, панове, не буде політичною пімстою, але гоючим бальсамом, най довідає ся свїт, що справедливість є не тільки у Бога, але також і в свїтскім судї. На чернівскім кладовищї є свїжа могила, котра сего року покриває ся перший раз муравою. В ній спочиває жертва кривди, заповідяної людови. Над нею уносить ся мара тяжкої болести, зрошеної слезами, скропленої кровію. Най з вашим засудом спливе над ту могилу ангел мира. В імя людскости, в імя найвисшого ідеалу — справедливости, прошу вас, щоби ви, панове, всі питаня заперечили».

Пізним вечером присягли судії більшостою голосів видали засуд заперечуючий всі питаня. Трибунал увільнив всіх від провини і кари. Об-

жаловані не поїдали ся з радости. Сердечні вїїтхненя «Слава тобі Господи» тревали довгу хвилину, а гуморист Семків сказав до судіїв: «А я вам не казав, панове, що ми ту прийшли за бездурно».

Освободжені з арештів пішли зараз перед готель, де мешкали їх оборонці і зробили їм сердечну овацію. Іменем освободжених Чернівців промовив бувший соймовий посол Гурик. Ему відповів др. Олесницький. Потім руска інтелїгенція станиславівска і доохрестна урядила комере в честь оборонців. Забава була щира і весела, а була би сто раз ще піднеслішою, ко-бине несупокій, що стане ся з стоянецким процесом.

Вісти політичні.

Дневники німецькі і чеські ведуть між собою досить завзяту війну о те, чи потрібне примирене чесько-німецьке, чи оно можливе, чи на часї, хто би мав перший подати руку, на яких услівях, а кого би належало з гори виключити від всяких переговорів? Другі дневники не мають знова другого діла понад коментоване тих бесїд, що посипались в червни з уст всяких послів ради державної на тему розпоряджень язикових та згаданого примиреня. Правительство саме держить ся в резерві, а «N. fr. Presse» му-сить брати свої інформації по найбільшій часті з дневників польських, явїя Львів. Окрім того замітне роздвоєне опінії дневникарської в самїй Галичинї що до питаня, чи можна на разї домагати ся розширеня автономії країв коронних, чи ні? І коли вся праса польска одушевляє ся таким розширенем, то «Przegląd» львівський в своїх дописях з Відня зливає федералїстів австрійських холодною водою, кажучи, що про яку-небудь зміну конституції в горі ніхто і не думає. З того суперечного погляду праси польскої на ситуацію висновують знов дневники віденські кон'єктуру, що в «колі» польскім запанувало якесь роздвоєне в поглядах. Більшість «кола» рада би стояти твердо при Чехах, меншість мала би навіть бавити ся в якісь потайні інтриги і волїла би стояти ближе до Німців. Додаймо до того вісти, кольпортовані віденською прасою, що і члени кабінету гр. Баденього мають бути не одной думки, а хаос готовий. — Мимо сего всего обстаемо при нашім поглядї на справу, т. є. стоїмо при тім, що правительство веде акцію зближеня Чехів до уміркованих Німців і хотїло би довести до позитивних результатів до кінця вересня.

Обструкція німецька поступає дальше. Зразу вдоволялась вічами і протестами против розпоряджень язикових, відтак їздила до Дрездна і Липска, а тепер демонструє тим, що спонукує ухвали рад мієских в напрямі, щоби магістрати відказали ся від виконуваня порученого круга діланя. Міста німецькі в Чехії, як Брієк, Цвікав, Теплицї, Зац, Лейтмерїц і др. відказали ся вже від сїх аґенд від 15 липня.

Шенерерянцї потерпіли на днях малу невдачу. Їх кандидат Дец (німецький Grossbauer) перепав при виборах до ради державної з сільского округу в Цветль. На 7.021 відданих голо-

вам як ми познайомились, скажу тільки, що познайомившись ми хутко подружились і я перейшов жити на його квартиру. Иван був менї щирим порадиником на все, тай взагалї ми один одного так поважали і любили, що навіть товаришї звали нас закоханою парою. Завжди сумний, суворий та ніби непривітний до всіх, — зо мною був він зовсім иньший. Як зараз бачу його перед своїми очима... Коли почне було розказувати про старинних грецьких та латинських письменників, — яким блискучим вогнем горїли тоді його очі, як величаво розправляв ся погнутий стан, а особливо як весело свїтилось було його лице, коли розказуючи про життє нашого незабутнього Тараса, він дякував йому від щирого серця за те, що не умерти рідній мові. Серце тремтіло, слухаючи його, а надто все більше і більше хотїлось слухати. Він забував здаєть ся все, що було круг його, а тільки бачив перед собою обличчє покритого вічною славою письменника, і не словами, а нїби душею розказував про його гїрке безталанне життє, повне бажання кращого стаповища. Не раз розказував він про це, але-ж за кождим разом у словах його находиш було все більше і більше нового.

Глянеш на те блїде збентежене лице і на ньому, повному прихильности до всякого, мов вибитї слова:

Обніміте, брати мої,
Найменшого брата,
Нехай мати осьміхнеть ся —
Заплакана мати.

Нїби шпигне щось в серце, а по спинї аж мороз подере — здригнеш і широко розставивши очі дивиш ся на його, не знаючи, що й казати. Бачучи таке вражїнне своїх промов, він обнімав мене і промовляв инодї:

— Щира, Павле, у тебе душа і я бачу, що не одинцем тепер живу на свїті, що й у мене є певний друг, який хоч трохи може почувает своїм серцем те тяжке становище, яке огортає мою душу. Голубоньку, твердо памятай заповідь Господню: «люби ближнього, як самого себе», приймай до свого серденька гїркі слези бідняка і ніколи воно у тебе не заросте мохом, як той гнилий нікчемний пенє, а до старости останеть ся молодим, палким і прихильним до всякого.

І слова його не пропадали: я справді сил-

кував ся всією душею любити своїх товаришів по школі, допомагати їм — і весело було менї, коли бачив я, що силкуваня мої не пропадали марно.

Але силкуваня та праця моя, нічим здавались перед Ивановою працею, коли було подивлюсь я на його, що він трохи не досвіта кожної ночі сидить за книжками та все щось пише.

— Що це ти робиш? — було питаю його.

— Це так! — мов би соромлячись одмовить.

І у мене не хапало смїливости допитуватись далї, і вже згодом тільки довідав ся я, що нічними працями тими заробляє він гроші та що місяця карбованців пять, або десять посилає до матерї. Спиता було яка у їх сімїя, що робить його мати, але він тільки скривить ся, нїби хоче осьміхнути ся і промовить:

— Не питай: старий будеш; та це тобі і не потрібно знати.

(Далї буде).

сів одержав Дец 2.442, его контркандидат о. Айхгорн, антисеміт — 4.387 голосів. Невдачу ту зрештеші собі Шенереріявці тим, що при обході свята купального в Аш зібравши ся в 3.000 людей і розпалюючи величезний костир на горі назвали Чехів посіпаками, лотрами, Гуситами, гробарями волі, обіцяли прогнати «польського деспота», а тих Німців, що поважились би зрадити справу Шенерера, наклеювали псами. Добрий еквівалент! — Др. Пец, вибраний до ради державної палатою торговельною в Ліберці (Reichenberg), зложив мандат. Видко наділа ему безглузда обструкція.

Угорщина має новий клопіт. Крім стрейку робітників пільних в 12 чисто-мадярських комітатах виступає на яв і питанє національне. Під конець червня зібрали ся в Пешті делегати Румунів, Сербів і Словаків на єдиному нараду, щоби застановити ся над невідрадним положенєм немадярських народів в Угорщині. Поручено питання висилки нової громадної депутації до цїсаря і вручення монархови пропамятного письма. Крім того підготовлено конгрес на осінь, котрий би мав унімітись о федеративній перестрій Угорщини Русини угорські відай не солідаризують ся з сею акцією. — Міністер внутрішних справ, Перцель, відповідав в соїмі угорекім на інтерпеляцію пос. Весєя що до війни турецько-грецької post festum, т. є. тепер, коли війна покінчила ся, а відтак на інтерпеляцію що до розрухів аграрних. Перцель жалувє, що розрухи проявили ся як-раз в чисто-мадярських сторонах. Правительство починило всякі приготування, щоби жнива не пропали, а до соціялістів віднесе ся з всею строгостію. На регуляцію Морави призначено 1.300.000 зр.

Новинки.

— **Свято Божого Тіла.** Минувшій неділі обходжено у Львові торжественно урочистє Божого Тіла в гр. кат. церкві. Перед десятою годиною прибули до Успенської Церкви процесії зі всіх львівських церков. Точно о год. десятиї рушив процесіональний похід з Успенської Церкви на ринок, де уставлено 4 престолы, при котрих читано сьв. Євангелія і благословено Найсвятїйшими Дарами. Похід вів Впреп. Архипресвітер-митрат о. Білецкий, в супроводі цілої капітули і всего львівського духовенства. За бальдахимом, під котрим ступав Впр. Архипресвітер-митрат з Найсвятїйшими Дарами йшли державні, автономні достойники і професори університету, а з виднїтих Русинів посол Барвінський. Намістництво було репрезентоване через самого Експ. князя Санґушка, радника Мавтнера і Лідля. Перед бальдахимом ступала аж ціла одна компанія війська а за нею музика. Співали питомці духовної семинарії. З процесії найчисленнїшою і найбогатшою була процесія з василянського монастиря. Публики на ринку було дуже мало, хоть погода була прехороша. Похід ринком тривав цілу годину. По скінченю урочисти відбула ся на ринку дефілада цілої компанії війська перед одним генералом.

— **Вступні іспити** до I. класу на рік 1897/8 відбудуть ся сего року в рускій гімназії у Львові 15. і 16. липня перед феріями, а 1. і 2. вересня по феріях. Початок 15. липня о 3. годині по полудни, а в прочі дні о 8. годині рано. Зголошуватись треба що найменше день перед іспитом, евентуально 15. липня перед полуднем в канцелярії гімназійній і принести метрику ученика, сьвідоктво шкільне (наколи ученик ходив до школи) і сьвідоктво заціпленої або відновленої віспи в році попереднім.

— **Страшна катастрофа.** В неділю ранком одержало намістництво львівське телеграму з Коломиї, що на шляху залізничім, межі Коломиєю а місцевостию Турка (192 кілометрів від Коломиї) заломив ся міст на річці Козачівці під особовим поїздом 314, що їхав вночі з суботи на неділю з Черновець до Львова. Катастрофа лущила ся о 2 год. 48 мін. вночі. Локомотива, тендер, амбуляне поштової і 5 вагонів з проїзжими впало до глибокого яру, котрим шумів сильно зібравший потік. Причиною нещастя був хмаролом і підмуленє стовпів мостових. Кілько убитих і втоплених поки-що докладно не звісно. Говорять, що 39 осіб, убитих або ранених. Згнули на місці: машинїст Захар, ведучий поїзд кондуктор Зембіцкий, палач Крейчі, кондуктори Бітнер і Винницький, контролор поштової Рудницький, ще один кондуктор незвісного імени і возний поштової. Офіціал поштової Гнедінґер живе але тяжко покалічений. Его відвезено до шпиталу в Коломиї. Тяжко ранені: маніпулянт Шалїх, легше кондуктор Прухницький, всі з Станиславова. З Коломиї телеграфують: Через всю ніч, з суботи на неділю шалїла понад містом і

в околиці туча з грозами. Дощ лив як з цебра. Улицями лились потоки. Долїшня часть міста зовсім знищена, багато домів повалилось. В додатку до всего наспіла вість про страшну пригоду. Забитих 10 людей, багато ранених. Межи убитими є і лікар полковий Цайлер, що ледви оженившись з Черновець їхав з молодою женою до Львова. Жена з дому Стріхавка, погубила також. Контролор поштової Рудницький полишив четверо дітїй. Він їхав в заступництві товариша і чинність свою переняв смертию. Староста коломиїський, Баньковський виїхав сейчас на місце катастрофи. На двірці Коломиїскім устроєно лязарет. Зі Львова виїхали на ратунок доктори: Стройновский, Гельман, Гайсїґ в товаристві служби ратунової. Крім того виїхали зі Львова: др. Шрам і Ляхович. З Станиславова телеграфують: Межи убитими подорожними віднайдено вдову по полковнику, Одольську. Ранних є 12 осіб. Вагони лежать в воді. Доси видобуто три трупи. Деякі особи лишили ся при житю якимсь чудом. З Коломиї доносять: Після урядових донесєнь убитих 9 осіб, а то: машинїст, палач, ведучий поїзд, урядники поштової: Рудницький, кондуктор Влошнїський і возний Дяків; кондуктори залізничї: Бітнер і Винницький. З подорожних убитих крім лікаря полкового Сайлера (або: Zeiler-a) Одольска і ще якась панї з Станиславова. Шалїх і офіц. почт Гнедінґер тяжко ранені. Легко ранних 10 осіб. Пять возів III класу уратованих стоїть на насипі. Пригода зайшла о 12 год. 48 мінут вночі. Три вагони особові I і II класу лежать в воді. Легше ранні: Андр. Добосєвич, бар. Фел. Лебенштайн, Двоїра Ліхтї, Брон. Темпінська, поручник Шолїґіна, Стан. Порамівна, Елена Котович, Йокка Сайлер, Самуїл Шварц, урядник митовий російський Л. Демянов і Гірш Мілер. Хмаролом проїс ся межі Матвійцями а Коршовом. Комунікація особова буде продовжати ся, товарова спинена на 12 днів.

— **Автономія католицької церкви** в Угорщині буде предметом нарад збору дотичних єпископів. Конгрес скликав князь-примас Угорщини. Однак на днях зібрали ся в Бляндорфі грецько-католицькі єпископи Міхалї, Павло, Сабо і Раду і ухвалили, не брати участі в конгресі і о тім повідомити не лише примаса але і цїсаря і папу. Грецько-кат. єпископи взяли би участь в конгресі лише під умовою, як би конгрес заявив, що він увзгляднить постуляти грецько-кат. єпископів, предложені примасови в окремім пропамятнім письмі.

— **Процес против стоянєцких селян** — дальше: Після зізнань обжалованих показує ся, що війтові ніхто печатки не відбирав. Громадяни дістали печатку від війтих добровільно; (війт зі страху взявши сокиру сховав ся на стрих) печатки потреба було оглядачеви померших. Оглядач порадив людям, що коли жандарми одного чоловіка убили а кількох ранили, то треба донести до суду, щоби зїхала комісія, а на поданє до суду потребували печатки. На тоє отже взяли печатку. Обжаловані представили цілу пачку негарних справок війта, а оборонці зажадали актів зі суду, де громада обжаловує свого начальника о різні мальверсації. Суд згодив ся на жадаія оборони. Жандарм Бічок, котрий перший прийшов до Стоянєць арештувати, зізнає, що не міг вказаних сам забрати, бо зійшли ся громадяни і грозили, що перед виборами не дадуть Фіту арештувати, бо він є їм потрібний. Вернув до міста, взяв прочих жандармів і пішли до Фіти. Фіта лежав в ліжку. У Фіти лишив ся Катинський, а Бічок і Лівора пішли до Лєґана. На крик Лєґана збігли ся люди. Жандарми замкнули двері. Над ранком прийшов ще один жандарм і они впустили его до хати. Арештовані в хаті кричали о поміч. Люди іхали ся до дверей, втім двері упали, — жандарми стрілили. Хто поцілів Мазура на смерть сьвідок не знає. По вистрілі успокоював нарід, котрий обкидував его зневагою. Ранком повели арештованих до війта. По дорозі товна кричала: «Позабиваємо вас колами і косами», але на крику скінчило ся.

Сей жандарм подав імена 40 обжалованих. Оборона ствердила, що сьвідок з освітленої хати не міг нікого бачити на дворі. Тепер жандарм не пізнає тільки двох людей з тих, котрих підчас слідства подав. По переслуханю жандарма виступила на сально обжалована Анна Закравач і відозвала ся до него: «Тепер я собі з вами пане, побалакаю, тільки най мені ніхто не перебиває», але предсідатель перебив, бо освідчив, що відрочує розправу до слїдуючого дня.

Дальші жандарми зізнавали згідно з актом обжалованя. Війт Адаминин пробує говорити так, як зізнавав в слїдстві, але припертий обороною не хотів би їм відповідати, крутить, милить ся, в его зізнанях повно суперечностей. Відчитано его справки в громадї, про котрі внесено жалоби до суду. Се збило з початку відважного і сьмілого цілком з панталіку. Став пригноблений, милить ся, ще гірше а свої помилки чи крутіїства оправдує тим, «що має ревматизм в голові і хоть молодїй повиривав много зубів». Малолїтний син війта зізнав много противно від тата. Прочі майже всі сьвід-

ки зізнавали, що нічого не виділи, не чули. Найклясїчїйшим сьвідком був Надібайло, сей рішучо зізнав, що Лєґан при арештованю не ставив ніякого опору а тільки «чемно суплікував ся» а мимо того жандарм грозив Лєґанови, що его пробає. Сконфронтований з жандармом рішучо стоїть при своїм зізнаню. Оборона жадала ще раз, щоби справу віддати присяглим, бо розправа мала виказати, що ділала товна а не одиницї, прото трибунал не є компетентний до судженя сеї справи. Трибунал на се жаданє не згодив ся. Прокуратор розширив обжалованє за зневагу жандармів на 45 ожалованих. Наступили промови прокуратора і оборонців, почім оголошено засуд, котрий ми подали вже попередно.

— **Триумфальний похід** через Лондон королевої Вікторії відбув ся 22. червня. Вистріли пушочні о 1/2 12 годині дали знати, що королева виїхала з палати Букінґемської. В хвили виїзду видала королева такий відзив до народу: «Відсерця дякую мому любому народови. Най Бог благословить ему!» На переді походу їхали депутації колонїй англїйських з всіх частїй сьвіта. Хиба лише триюфатори римські вїздили колись до старого Риму з такою величавостию! Всї породи сьвіта були заступлені. Здавалось, що перед очима розкриває ся якась сцена, виворожена чародїєм. Попереду їхали Індове смуглаві, русяві, з буйним волосєм і чорними бородами, прибрані у всякі яркі краски з такимїж турбанами. Самі статні сини природи. По них слїдували чорні мурина на конях і пішки в червоних опанчах і білих шеломах. За ними смагляві Каплїандці в бурїх уніформах, по військово-му, відтак жителі Квенслїндїї (східної Австралїї) убрані неначе тирольські стрільці; подальше велити Канадїйці, потім жителі західної Африки, британської американської Гуяни, Кїпрїоти в турецьких фезах, Суданці і др. Вид був чаруючий, годї надивитись, годї налюбовати ся! На чолі кождої сеї ориґінальної групи, бючої ся в очи своїми питоменностями в стати і одязі, їхали Англїчани, володарі тих земель і народів. З очїй їх сияла гордість. Отсе ми, нарід, котрому клоנית ся половина сьвіта! По відділі колонїйним поступали кїнно в повозках міністри, висші достойники державні, відтак князі з поодиноких колонїй, потім приборна гвардія королевої. Застпники держав європейських їхали помішано в сьвітлїх колясках, межі ними архикнязь австрїйський Фердинанд д'Есте в білій атїлі. Перед самою королевою їхала княгиня дельска, єї чоловік, кн. Кобурекїй, Кембрїдж, Йорк, деякі з них на конях яко почетна сторожа королевої. В гарді тїй находились вел. княз російський Сергїй, Генрик прусекїй, Християн даньскїй, геєкїй князь Християн Віктор і маркїз Льорн. Сама королева їхала в відкритім повозі, упряженім осьмома шимлями. На кождім кроці вітав єї нарід з дїйним одушевленєм, хоч Англїчанин не любить і не уміє одушевлятиє по континентальному. Вздож улиць здвигнено трибуни, а на них товпилась голова коло голови. Ганки, вікна дахи — все то було заповнене людьми, що кричали своє: шер! махали хустинами і капелюхами. Камінні мури, здавалось, рухають ся. Сама королева, убрана в чорну шовкову сукню з білими перцями на голові, розклонювалась поважно на всі сторони. Хвилями видко було щирє зворушенє на лиці. Коло Temple Bar виїхав їй на стрічу льорд-майор і вручив їй, злїзши з коня, меч державний. О 1/2 1 г. пристав похід коло церкви сьв. Павла і тут відправив єпископ льондонський wraz з архієпископом кентрбурекїм коротке богослуженє в сьвітлїй асистї. Монструально численний хор відспївав «Тебе Бога хвалим». Похід звернув ся відтак на Тамїзу, перейшов через міст вестмінстерекїй до парламенту, а з відєс назад до палати Букінґемської. О 1/2 2 покінчилось величавє торжество. Порядок був надзвичайний.

— **Іменованя.** П. Намістник іменовув ц. к. повітового лікаря д-ра Йос. Шайну в Живци ц. к. повітовим лікарем в IX-їй класї рангі.

— **300.000 бідних** їло 24-го червня в Лондонї спільний обїд на кошт королевої Вікторії. Княгиня уельска навістїла три льокалі, в котрих годовано голодних.

Надісланє.

ПО ДЯКА.

Его Високопреподобю о. Архипресвітерови Льву Туркевичеви, Впр. о. Ізидорови Дольницькому і Впр. о. Іоаннови Редкевичеви за ласкаву участь в похоронах нашого дорогого отця бл. п. Максима Дуткевича, міщанина львівського складаємо іменем всеї нашої родини сердечну подяку. — Бог Всемогучий нехай кріпить Ваші Високопреподобні Отці, сили і за Ваш труд нехай надгородить здоровлєм і довгим житєм. Львів дня 24. червня 1897. Тома Дуткевич парох в Цішках, Юліян Дуткевич парох в Дубю.

Розклад їзди на залізницях

після часу середно-європейського пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Пojзд	год.	приходить до Львова	Пojзд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспiшн.	6:—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	поспiшн.	6:10	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
"	8:15	з Тернополя і Бродів	поспiшн.	8:40	до Кракова
"	8:25	з Сокала і Ярослава через Раву	"	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадовом
"	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	"	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом
"	10:35	з Ярослава	"	9:25	до Белця в спол. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	мішаний	9:40	до Янова
поспiшн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хировом	особовий	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	10:45	до Черновець і Сучави
поспiшн.	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від 15/6—31/8 в свята
"	2:30	з Підволочиск і Бродів	поспiшн.	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродів	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
"	5:25	з Белця в спол. з Сокалем і Ярославом	поспiшн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хировом
"	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Скольного
"	6:—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від 1/6—14/8 і від 1/6—30/8 щоденно, від 15/6—31/8 в повседневні дні
Ніч			"	4:40	до Ярослава
особовий	6:55	з Кракова з Розвадовом сполуч.	Ніч		
мішаний	8:—	з Янова від 1/6—14/8 і від 1/6—30/8 щоденно, від 15/6—31/8 в повседневні дні	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хировом
поспiшн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокала і Ярослава через Раву
мішаний	9:01	з Янова від 15/6—31/8 в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	"	7:30	до Стрия і Лавочного
"	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	"	8:50	до Янова
поспiшн.	9:50	з Сучави і Черновець	"	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10:—	з Підволочиск і Бродів	поспiшн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадовом і Н. Санчом
"	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	11:—	до Підволочиск і Бродів
"	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	4:40	до Кракова в сполуч. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Н. Санчом
"	3:30	з Підволочиск	"	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспiшн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслом	"		

Книгарня

„Наукового Товариства імени Шевченка“ у Львові, ул. Академічна ч. 8.

продає слідуєчі книжки:

Др. Кмітківч. Вільгельм Тель Шілера	—30
Вол. Барвінський. Цар Іосиф П., відчит	—10
А. К. Толстой. »Дитячий і хлопячий вік«	1:40
З чужих збірок, збірник оповідань	1:40
Василь Барвінок. Безталанне сватане, оповідане	—80
І. Баштовий. Українство на літературних позвах з Москвощиною	—50
Стефан Качала. Похід Собеского під Відень 1688	—20
Історія коротка Руси	1:00
Микола Костомаров. Руска історія в життєписах II і III томи по	—30
Історичні монографії т. I.	2:20
Богдан Хмельницький, т. I, II, III, IV	6:40
Гетьм. Ів. Виговського і Юр. Хмельницького	1:60
Гетьмановане Брюховецького	1:25
Гетьмановане Даміана Многогрішного	1:25
Гетьмановане Самійловича	1:25
Гетьмановане Мазепи	1:50
В. Антонович і Д. Іловайський. Історія великого Князівства литовського	1:60
Д. Іловайський. Княжий період до Данила Галицького ч. 2.	1:80
Смирнов, Дашкевич, Шараневич. Монографії до істор. Гал. Русі	1:50
Василь Луквич. Угорська Русь	—15
Ватра, альманах стрийський	1:00
Др. Смалъ-Стоцький. Minoritätsthum	—50
Руска школа, випуск 1 і 2 по	—30
Хванько. В народ, оповідане	—15
Мих. Пачовський. Про Билини і думи рускі	—10
Олександр Колеса. Шевченко і Міцкевич	1:00
Левенко. Пани і люди, повість	—80
Салдатекий розрух	—10
Іван Сурик. Твори з московського	—10
Геринг-Герасимович. Що то є господарність	—20
Шевченко з бандурою над Дніпром	—25
Осип Маковей. Поезії ч. I.	—20
Оферма	—10
Весняні бурі	—10
Михайло Старшій. В темряві драма	—20
Облога Буши	—20
Нарід в неволі	—10
Юлій Верне. Подорож довкола землі	—60
Молитвенник народний (фонетичний)	—20
Осип Барвінський, Павло Полуботок, трагедія	—20
Марко Кропивницький. Татарина драма	—20
Школиченко. Між народ, повість	—20
Кирило Студинський. Лрники студія	—20
Пересторога	1:00
Манас Мирний. Лімерівна, драма	—20
Питро Омелькович. Писання українські	—10
Василь Кулик. Писання	—10
Василь Щурат. Чернеча республіка на Афоні	—10
Замітки до Черниці Шевченка	—10
Пісня про Роланда	—50
Брет Гарт. Кріссі, повість	—60
Батьки і діти	1:20
Тургенев Ів. Дворянське гніздце, повість	—65
Дім, повість	—50
Вас. Ріленко. Іфігенія в Тавриді, драма	—80
Мих. Коцюбинський. »Хо« оповідане	—10
За для хозяйства	—10
Первантес-Мірон. Пригоди Дон Кіхота	—40
Вол. Шухевич. Записки школяра	—20
Від Бескида до Андів	—10
Дніпрова Чайка. Казка про сонце, Писанка по	—5
Учитель з року 90, 91, 93, 94, 95 по	2:00
Дзвінок з рочи.: 92, 93, 94, 95 по	4:00
Байки Глібова	—5
Вас. Глиницький. Читанки 1, 2, 3, 4, по	—10
Лев Толстой. Микола Палкин	—10
Герстекер. Розбішки на річ Місісіні	—80
Еліза Оржешкова. »Хам«, повість	1:00
Низини	—75
Оклав Фейлет. Дневник одної пані	—60
З великого свята	—80
Стефан Руданський. Твори т. I.	—40
М. Грушевський. М. Війми з жерел до історії України Руси	1:00
Жерела до історії України Руси т. I.	2:00
Волод. Шашкевич. Збічник, поезії	—10
Іос. Левшій. Пробі поетичні ч. I.	—20

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений на кожний сезон

Магазин конфекції дамської

поруває завсїгди наймоднійші Сукні до проходу, Костюми ранні, Матини, Шляфроки, Пенюари, Блузки, Сорочки, Гальки з наймоднійших матеріалів, дешевше ніж деінде. 151 13—47

Учитель

орган руского товариства педагогичн. двотиждєвник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне припоручене Воч. Духовенству і всїм вірим через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарїати всїх трех Епархїй, обезпечує будинки, худобу, господарські апарати, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першим Товариством контрааскураційними подають „Днѣстеру“ можність обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Полїси »Днѣстра« приймає Банк краввій при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечити ся через „Днѣстеръ“ після всїх можливих комбїнацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористїйші услїва і видає полїси і квїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришенє зарєстрованє з обмеженою порукою, привимає від своїх членів і третїх лиць вкладки до опроцентованя по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властїтелям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях де »Днѣстеръ« не є заступлений, приймають ся. (47—?)

РОБИТНЯ СТОЛЯРСКА

МИХАЙЛА ВАСИЛИЦІ

у Львові, улица Рїзничка ч. 13.

Виконує всїлякі роботи столярскї а іменно: меблі, порталі, іконостаси церковні, лавкі шкільні і церковні як також будовляні роботи приймає по умїркованих цїнах.

З поважаєм

155 4—10

М. ВАСИЛИЦЯ.

Люд. Шелїгевич

годинникар

передтїм

Володислав Даєвський

виконує всї роботи входячі в обсяг годинникарства

у Львові, ул. Котерника ч. 8.

заразом удержує склад годинників і zegарів з перворядних фабрик загранїчних з гарантією і по умїркованих цїнах.

Замовленя з провинїцї виконує як найточнїше. Напїва zegарків і zegарів заразом антиків з 2-лїтною гарантією. 154 10—10

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робїтня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всїлякі замовленя і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвїжїйших журналів.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупнї:

Свѣтло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кїл. Іосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку Іосо місце продукції.

Зї складів висилає: КАВУ по 5 кїл.

посилках почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-20,

10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кїл. барилках по зр. 3—, 3-70,

4-10, 4-90 франко. — Інші товари по

умїрених цїнах. 50—?

1000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, улица Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом опакованє і відсилка франко.